

---

# Sæt Korset imod Krigen

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

---

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

# Indhold

**Sæt Korset imod Krigen**

**4**

# Sæt Korset imod Krigen

# Sæt Korset imod Krigen

Jp. 10/9 39[1]

## Sæt Korset imod Krigen!

### Af Sognepræst Kaj Munk

HVAD ER DET egentlig, der har lammet os? Der er udbrudt Krig i Europa. Det vidste vi jo alle maatte ske en Dag. De alpine Rustninger stabler man dog ikke op for sin Fornøjelses Skyld. Og alle de drønende Ord, Staterne har udslynget mod hinanden - aah, det er bare en Overtro, at Ord er gratis. Haanende er det sagt om de og de Stater, at deres Folk er saa fattige, at de ikke har Raad til at fraadse i andet end Ord. Nu viser det sig, hvilken frygtelig Undervurdering af det værste af alle Sprængstoffer en saadan Udtalelse giver Udtryk for. Ord er slet ikke billige. De er det dyreste, man kan flotte sig med.

Vi vidste alle, at Krigen maatte komme en Dag. Ja, men vi troede det ikke. Ikke foreløbig. Ikke i vor Tid. Langt inde i os sad der en Forestilling om, at saa kort var Menneskehedens Hukommelse alligevel ikke. Helt forgæves kunde 1914-18 ikke være gennemlidt. Vi vidste, at Folkene vilde ikke Krig; der var lidet, de nødigere vilde. Og de Mænd, der styrede Folkene, havde for en stor Del selv henlevet deres unge Aar i Skyttegravenes Lattrinkuler. De kunde dog ikke tænkes at brænde efter at give den Ungdom, de nu havde Ansvaret for, lignende og værre Grundvold at opbygge deres Liv paa. Var ikke Hitler den store Fredsapostel? Har vi ikke hørt ham brændende gøre det op i Radioen, hvor mange Statshusmandsbrug han kunde indrette for bare een eneste Granat! Var det ikke ham, der havde standset den kommunistiske Bevægelse, som truede Verdens Fred? Opløftede han ikke officielle Taksigelser til den Almægtige for, at det var lykkedes ham at gøre Tyskland stærkt og mægtigt uden at udgyde een eneste Draabe Blod! Det tyske Folks Forgudelse af ham byggede just paa ubrødelig Tillid til, at som han var begyndt, skulde han forstaa at fuldende; han, *han*, Hitler var Mand for at naa sine Maal, uden at Prisen skulde være endnu en Gang Døden over det Folk, han havde genskabt.

\*

Vi saa, at Freden var truet, men ikke egentlig, ikke i vor Tid. Hitler var Fredsdiktatoren. Og at gamle Mr. Chamberlain med Paraplyen var krigsgal, skulde man være truet paa Livet for at lade sig bilde ind.

Saaen tænkte vi. Og nu er Krigen over os. Denne Krig, der er Rædsel over Rædsel, Hæslighed efter Hæslighed. Sprængte Broer og Byer i Brand er ingenting. Men disse Lemlæstninger, disse Lig. Voldt med Vilje. Det er slemt at dø, men det er værre med Uret at dræbe. I Middelalderen førte de Krig med lejede Skarer, Folk, hvis Haandværk Krigen var. Men her tager de de smaa Konfirmander fra os Præster, Drengene, som vi for en 4-5 Aar siden lærte, at Livets Mening er, at vi skal prøve paa at ligne Frelseren, Drengene, som de selv havde sat os til at indpode den Visdom i, Poul og Henrik og Rudolf og hvad de hedder,

dem tager de og tvinger en Helvedstingest i Haanden: Værsgod, stik, skyd, spræng, forgift! For saa, naar de har præsteret denne Lydighed en Aarrække, at forlange af dem, at de skal vende tilbage og igen høre paa os og passe deres Bedrift med Flid og Stilfærdighed og leve skikkeligt og pænt.

\*

Vi ved det nok, at Krigen er ikke ene Djævelskab. Helvede slippes løs over Jorden, men Gud har sin Gang selv der. Kammeratskab ud over Døden, selvtilintetgørende Offervilje, storslaaet Ridderlighed og til Himlen flammende Tapperhed er Blomster, der skyder op af den svinske og svovlede Bund, der hvor Blodet gøder. Vi ved ogsaa, at der er Krig til, som er mindre Synd, end om der ingen Krig var – at der kan øves saa oprørende Daad, at den, der har Magt til det, maa erklære: Her kan jeg ikke sidde stille. Men dem, der uden slig skellig Grund smøger Djævelen det raslende Halsbaand op over Hovedet, dem rammer Verdensdommerens Ord: ”I er af den Fader Djævelen, og I vil gøre eders Faders Begæring. Han var en Manddræber fra Begyndelsen og blev ikke bestaaende i Sandheden. Naar han taler Løgn, taler han af sit eget; thi han er en Løgner og Løgnens Fader.”

\*

Det blev sagt under sidste Krig, det vil blive sagt igen under denne, at bedre Bevis kan vi ikke faa for, at Kirken har spillet fallit. Det vides ikke, at de Mænd, der har Regeringsansvaret paa Jorden, i udtalt Grad er Kirkemænd. Europa har i dette sidste kvarte Sekel i det store og hele været kirkefjendsk eller kirkeuvenlig eller fløjtende kirkeligeglad. Den Aktivitetens verdslige Feber-Aand, der har frigjort sine tekniske Triumfer under Løftet om Menneskehedens Lykke, den er det, der i Dag ligger kastet til Jorden med Masken forskubbende sig og det forløjede Fjæs. Fredens og Næstekærlighedens Evangelium har Kirken atter og atter budet de opstemte Folkeslag, der hastede forbi udenfor dens Dør. Men nej Tak, ikke Brug for gammelt Ragelse; vi laver vore Evangelier selv. Nu slæbes disse Folkeslag af Sted i deres egne Lænker mod deres eget Golgata, og vi andre, vi knuger vore Hænder i Fortvivlelse og raaber: Fader, forlad dem, de vidste ikke, hvad de gjorde.

\*

Hvor er Gud henne? spørges der igen. Men hvem har Ret til at holde Dommedag over Dommeren? Og dog - var det Jordskælv, var det Oversvømmelse, var det Misvækst og Hungersnød, alt det var det lettere at kalde for Prøvelser og Tugtelsler. Men overfor Krigen spørger vi:

Hvor er det muligt, at Satan kan faa Lov at vise sig i saa brammende og fortærende en Magt? Hvor er Gud? spørger vi. Ak, snarere skulde vi have spurgt efter Gud i Fredens Dage, da Selviskhedens og Lystens og Hovmodets Dæmoner spillede paa Fløjte for os, og vi lyttede gerne og dansede dertil. Hvad bilder vi os ind? Har vi Raad til at ringe til Falck og utaalmodigt forlange, at han skal komme med Gud? Er der levnet os det ringeste Begreb om, hvad Guds hellige Navn betyder, har vi kun een Stilling: Paa Knæ! Kun een Bøn: Forlad os vore Synder, forbarm dig over os!

\*

Menneskeligt talt er der kun eet Lyspunkt siden 1914. Dengang drog Soldaterne af Sted

under Jubel og Sang. Ud til Eventyret. Ud til Helteoplevelser. Denne Gang rejser de ud til et beskidt Job, som de - med sammenbidte Tænder - maa se at faa overstaaet. De store Ord klinger forbandet hult: Man ved, at hvad de end betyder, saa betyder de ogsaa, at Hans og Jens Peter skal have Øjnene brændt ud og Benene skudt af, saa betyder de ogsaa, at en højt kultiveret og ædel Mand, der selv er Familiefader, skal udsætte sig for et Spørgsmaal som dette: Naa, Hr. Kaptajn, hvor mange Kvindelemmer afrevet og Smaabørn kvalt har De saa præsteret i Dag? Denne Evne hos Soldaten til at tænke sig om og holde sig for Øje, hvad det er, han gaar ind til, giver os et lille bitte flakkende Haab om, at næste Gang - hvis der overlever Folk nok til, at der kan komme nogen næste Gang - vil de Soldater, der skal begynde, betakke sig for den Ære.

\*

Her i Danmark er, vi neutrale, dvs. at - med et godt Ord af Holger Drachmann - vor Harme maa koge som Sul under Laag. Og dog tør det siges eller skal det siges, hvor vort Hjerter er. Dem, vi holder med, det er alle de uskyldigt lidende, dem, der massakreres og dem, der tvinges til at massakrere. Aah, om vi ogsaa blev Helte! Om alle vi neutrale Folk, Mænd og Kvinder og Børn, gav os paa Vej til Fronten uden andet Vaaben end et korsmærket Flag i vor Haand!

*Kaj Munk*